

Leto XVIII.

Litija, julij 1977

Številka 7

VSEBINA

— Spremembe programa	
— Sindikat	Str. 2
— Simpozij za sukanje na strojih GMBH	Str. 3
— Varstvo okolja	Str. 4 in 5
— Zanetki požarov v mesecu juniju	
— Kadrovske vesti	Str. 5
— Ob zaključku šolskega leta	
— Poškodbe v juniju 1977	Str. 6
— Avtoslalom Litija 77	Str. 7
— Nagradna križanka	Str. 8

Obseg proizvodnje v I. polletju 1977

V spodnjih tabelah bomo prikazali dosežen obseg proizvodnje letošnjega polletja in jo primerjali s planiranimi podatki, ki smo jih popravili v mesecu maju (rebalans), prav tako pa jo bomo primerjali za enako časovno obdobje preteklega leta.

Za kardirano in česano enojno prejo ter skupno proizvodnjo v bazni številki 34/1 imamo naslednje rezultate in indekse nivoa šestmesečne proizvodnje v tonah:

Predilnica	Doseženo I.—VI.		Indeks		
			I.—VI. 1977	I.—VI. 1977	I.—VI. 1977
	1976	1977	Plan I.—VI. 1977	Plan 1976	Plan 1977
Kardirana preja	3.039	3.257	3.120	107,2	104,4
Česana preja	276	216	282	78,3	76,6
SKUPAJ	3.315	3.473	3.402	104,8	102,1
Ø Nm	30,3	31,2	32,3		
Proizvodnja preje v bazni Nm 34/1	3.080	3.386	3.482	109,9	97,2

Da bi bolje osvetlili podatke, si oglejmo podrobneje še ostali asortiment kardirane enojne preje in njen strukturni sestav, ker je od tega sestava odvisen tudi boljši ali slabši finančni uspeh.

Asortiment po količini

Kardirana bomb. preja	1.461	1.662	1.616	113,8	102,8
Kardirana stan. preja	202	191	194	94,6	98,5
Kardirana sint. preja	1.376	1.404	1.310	102,0	107,2
Česana bomb. preja	276	216	282	78,3	76,6
SKUPAJ	3.315	3.473	3.402	104,8	102,1

Strukturni sestav v %

Kardirana bomb. preja	44,1	47,9	47,5
Kardirana stan. preja	6,1	5,5	5,7
Kardirana sint. preja	41,5	40,4	38,5
SKUPAJ	100,0	100,0	100,0

Iz izbranih primerjav vidimo, da je količinski obseg proizvodnje enojne preje porastel v primerjavi s preteklim letom in količinskim planom letošnjega leta, da pa planirana produkcija ni bila dosežena, če primerjamo proizvodnjo preje v bazni številki 34/1. Mogli pa bi doseči planirani obseg proizvodnje do zaključka poslovnega leta tudi v bazni številki, če bi v drugi polovici leta proizvodnja tekla bolj usklajeno, pri manj zastojih in manjšem izostanku delovne sile.

Težave, ki jih sami gotovo ne bomo mogli odpraviti, so v tem, da moramo še vedno delati v manjših in številnejših serijah, kar ima pri tako masovni proizvodnji veliko negativnih posledic, ki se nam najbolj poznajo pri slabšem

Spremembe programa

PREDLOG SPREMEMBE SREDNJEROČNEGA INVESTICIJSKEGA PROGRAMA ZA OBDOBJE 1976—1980

Že v letu 1975 so strokovne službe v Predilnici, predvsem pa komisija za programiranje razvoja, na osnovi širših družbenopolitičnih izhodišč, ter na osnovi sklepa skupščine SR Slovenije iz leta 1973, razpravljali, da je potrebno nočno delo žena odpraviti do 30. 6. 1978. Z akcijo sindikatov smo pristopili k izdelavi širšega razvojnega načrta, ki naj bi zadostil naslednjim ciljem:

1. Dolgoročno zagotoviti v Predilnici z razvojnim investicijskim programom socialno in ekonomsko varnost delavcev. To pomeni, da mora program bazirati na realnih osnovah gospodarskega sistema, istočasno pa dati takšne dohodkovne učinke, ki bi za kolektiv pomenili dolgoročno sigurnost v zagotavljanju družbenega in osebnega standarda delovnih ljudi v Predilnici.
2. Investicijski program naj istočasno tudi sanira ukinitve nočnega dela za žene, ki je tako po podpisani mednarodni konvenciji, kot po sklepu slovenske skupščine, v perspektivi nujno.

Na takšni osnovi je bil izdelan naš srednjeročni investicijski program, ki je vseboval:

1. Takšne proizvodne tehnološke rešitve, ki bi za daljše obdobje omogočale, tako v asortimanu kot v količinah, oskrbovanje naših kupcev s prejo.
2. Izračun potrebnih deviznih in finančnih sredstev za nabavo strojne opreme in gradnje nove proizvodne hale.
3. Izdelan je bil dohodkovni izračun po investiciji in možnosti vračanja investicijskih sredstev v anuitetah in obrestih.
4. Vsa ostala potrebna dokumentacija, ki jo je zahtevala Ljubljanska banka, kot kreditor te investicije.

S takšnimi zasnovami razvojnega programa so bili seznanjeni delavci in delavski svet naše delovne organizacije.

Program smo posredovali tudi zvezni in republiški Gospodarski zbornici in so bila dana pozitivna soglasja obeh. Prav tako je bil investicijski program posredovan Ljubljanski banki in je tudi ona vključila naš program v prioriteto kreditiranja srednjeročnih programov. Zaradi potrebnih deviznih sredstev je bil program posredovan tudi medresorski komisiji za dodeljevanje deviznih sredstev pri republiškem izvršnem svetu. Ta programa ni mogla akceptirati zaradi premajhne devizne kvote, ki je namenjena za razvoj tekstilne industrije Slovenije.

Zaradi tega so bili opravljeni razgovori z Narodno banko Slovenije, s Sekretariatom za finance pri Izvršnem svetu Slovenije, s predstavniki Ohisa kot dobavitelja predilnih strojev in našimi večjimi kupci, z namenom iskanja možnosti pridobitve deviznih sredstev za uvoz opreme s konvertibilne ga področja.

Vsled dejstva, da naš program sovpadajo časovno v sorazmerno težko devizno situacijo v državi, in v obdobje,

ko je srednjeročno programiranje z družbenega vidika opredeljeno na druge pomembne panoge industrije, ki naj bi prestrukturirale naše gospodarstvo, in tekstilna industrija ni v sklopu prioritarnih panog, in pa tudi dejstvo, da je reprodukcijska sposobnost gospodarstva v celoti, kakor tudi naše predilnice, znatno slabša, sledi, da nismo sposobni zaradi slabše akumulativnosti najemati večje dinarske in komercialne kredite v naložbe in razvoj.

Naš program je predvideval v naložbe investicij:

47 milijard s. din, od tega: 13 milijard s. din gradbeno dela,

34 milijard s. din strojna oprema,

15 milijard s. din devizna sredstva s področja čvrste valute.

Tako velika finančna sredstva, kot tudi devizna, za izvedbo investicijskega programa, so v današnjem gospodarskem položaju neuresničljiva, zato je bilo nujno sprejeti razvojni program v tiste okvire, ki jih sami zmoremo in tista devizna sredstva, ki nam po ključu razdelitve za tekstilno industrijo pripadajo.

Prvotni investicijski program ne opuščamo in še nadalje ostaja kot dolgoročni

Simpozij za sukanje na strojih GMBH

28. junija 1977 se je v prostorih Predilnice Litija vršil simpozij o strojih za sukanje v sodelovanju z zahodnonemško firmo ALLMA. Udeležili so se ga tekstilni strokovnjaki iz 40 jugoslovanskih tekstilnih tovarn, predstavnik FNT — Ljubljana (fakultete za naravoslovje in tehnologijo), predstavniki italijanske firme SAVIO, predstavniki firme SAURER ALLMA kot organizatorji simpozija. Skupno število udeležencev na simpoziju je bilo 97.

Program je vseboval naslednje teme:

- predavanje o novih strojih in postopkih za sukanje
- predavanje s filmom o avtomatizaciji pri dvojnusukalnem stroju
- ogled novega dvojnusukalnega stroja za sukanje tipa TM v proizvodnih pogojih Predilnice Litija

sedaj razširilo, da se uporablja za dekorativne namene kot pohošveno blago, za tkanine in pletenje, za zaves in tudi za tepihe.

Pri izboru materiala za predelavo na teh strojih ni omejitev. Isti stroj lahko predeluje preje iz prirodnih vlaken, sintetičnih vlaken, filamentov, kakor tudi kovin-

— zagotavljanje dobre kvalitete izdelkov, posebno v pogledu na povzročene napake v sukanju od strani posluževalcev,

- rentabilnost novih naprav,
- da se avtomatika lahko vzdržuje in popravlja,
- vozli se vežejo s tkal-skim vozlačem.

Po avtomatizaciji se 82 % vseh dotedanjih ročnih del za pretrg izvrši avtomatsko. Pri menjavi cevke se 73,5 % dosedanjih ročnih del izvrši avtomatsko. Tako visok rezultat avtomatizacije nam da prihranek na delovni sili ali pa se poveča število posluževanja vreten. Prikazano je bilo, da je v odvisnosti od števila strojev po delovnem mestu in po dolžini časa, v sukalnici avtomatiziran tehnološki postopek tudi rentabilen. Razen avtomatizacije pri večini sedaj ročno opravljenih del, je tudi večja sigurnost za boljšo kvaliteto sukanja. Dvojnusukalni stroj TM, ki je bil v Predilnici Litija na preizkušnji, ima naslednje prednosti:

- kratek čas priučevanja,
- preizkušeni vozli,
- natančno število zavojev tudi v območju vozla,
- klimatiziranje povzroča, da je vlažna tekstilna klima tudi v območju sukanja, s tem se lahko povečajo obrati vreten, zmanjšajo pretrgi (seveda, če je kvaliteta preje v dovoljenih mejah),
- flug vlaken, prah in toplota se odvajajo od sukalnega mesta ter odlagajo na določeno mesto,

— stroj omogoča aviviranje; vlakna se avivirajo pri izstopu iz vretena, s tem postane preja bolj gladka in trdna,

— avivaža (antistatična) je centralno speljana, poraba pa je zelo majhna,

— hrup je za 75 % zmanjšan z ozirom na prejšnje stroje,

— proizvodnja je večja, tako je z novimi investicijami za te stroje, čeprav so relativno dražji, mogoče doseči boljše finančne rezultate.

Po končanem simpoziju so se razgovori nadaljevali na Kegljišču in Bogenšperku.

inž. Pavel Koprivnikar

Simpozij je otvoril tekstilni inženir pri firmi SAURER — ALLMA, XAVER PRESTEL

— ogled strojev za sukanje ALLMAT, stroja za elektro sukanje tipa EES in tipa SAD

Nove generacije dvojnusukalnih strojev bodo nadomestile stare, ker so novi tehnični dosežki za optimalno tekstilno tehnološko predelavo preje. To je predvsem klimatizacija na samih sukalnih mestih, aviviranje in avtomatizacija z avtomatskim vozlačem.

Varstvo okolja v občini Litija

Vprašanja varstva človekovega življenjskega okolja postajajo z razvojem industrije na območju občine Litija tudi za nas vedno bolj pereča. V preteklosti zrak ni bil onesnažen.

V dimnih plinih je veliko žvepovega dioksida (SO_2) in to v prizemeljskih plasteh ozračja.

Delovne organizacije v Sloveniji skušajo zmanjševati žvepov dioksid z bolj kakovostnim gorivom (to je z malo žvepla) in s čiščenjem dimnih plinov (Lesna industrija Litija).

Na območju zasavske kotline so dosegli nižje koncentracije SO_2 pri tleh, z izgradnjo novega dimnika, ki je visok 300 m. Dimni plini se iz dimnika odvajajo v višje zračne plasti.

Na območju mesta Ljubljane so v preteklem letu koncentracije žvepovega dioksida v zraku presegle kritično mejo in je nastala že velika nevarnost za obolenost prebivalcev.

Naši časopisi vsak dan poročajo o strupenih snoveh, ki zastrupljajo ribe v naših rekah. Nekdaj kristalno čista reka Sava odplavlja ob večjih padavinah odpadke iz bregov (plastično embalažo, steklenice in drugo). Odlagališča smeti niso primerna, večkrat pa tudi niso določena.

Ob zapuščenih gozdnih poteh ležijo avtomobili, ki so odslužili. Tako se je najlaže znebiti nerabnih avtomobilov brez stroškov.

Problem varstva okolja je v vseh industrijsko raz-

Koncentracije škodljivih snovi merijo kontrolorji z merilnimi instrumenti s pomočjo helikopterjev. S čistilnimi napravami odstranjujejo škodljive snovi iz naših rek.

Samo v Zahodni Nemčiji je bilo v zadnjih letih ustanovljenih preko 200 večjih gospodarskih organizacij, ki izdelujejo čistilne naprave za odstranjevanje strupenih in škodljivih odpadkov, in peči za sežiganje odpadkov.

Tudi pri nas smo sprejeli Zakon o varstvu zraka in druge predpise iz tega področja. Skupščina občine Litija je sprejela odlok o komunalni ureditvi in zunanjem izgledu naselij v občini Litija.

Širom Slovenije se ustanavljajo skupnosti za varstvo okolja. V naši občini je skupščina občine Litija imenovala komisijo in sprejela njen srednjeročni program. V letu 1977 je bila imenovana nova komisija. Na prvi seji je bil za predsednika izvoljen tov. Franc Vidic.

Program vsebuje te važnejše naloge:

1. Komisija za varstvo okolja bo tudi v letu 1977 skrbela, da se organizacijsko utrjuje in prilagaja potrebam terena oziroma okolja. Nujno je, da tiste krajevne skupnosti, ki še niso ustanovile, ustanovijo v letu 1977 odbore za varstvo okolja.

Okolje onesnažujemo sami prebivalci z neodgovornim odlaganjem odpadkov ob cestah, v gozdnih in tudi ob stanovanjih. Zato mora sodelovati v prizadevanjih za varstvo okolja sleherni občan naše občine.

Odvrženi odpadki so stalni vir okužb in drugih obolenj, predstavljajo pa tudi stalno nevarnost za nastanek požarov.

2. Da bi bil program komisije v letu 1977 v celoti realiziran in bi zajel območje cele občine, je nujno potrebna boljša koordinacija s krajevnimi skupnostmi. Za to naj bi poskrbeli člani komisije, ki so zadolženi za posamezne krajevne skupnosti.

S posameznimi ukrepi varstva okolja morajo soglašati posamezne krajevne skupnosti. Pripravljen odlok o novem odlagališču za smeti ni bil sprejet, ker se z njim ni strinjala krajevna skupnost Litija, ker novo odlagališče smeti v neposredni bli-

žini naselja ne bi bila trajna rešitev, ker bi onesna

Zanetki požarov v mesecu juniju

V mesecu juniju 1977 so bili 3 zanetki požarov. Posamezni so povzročili zastoje na strojih in delovnih pripravih v oddelku čistilnice in predpredilnice.

Pri teh požarih bombažna vlakna niso gorela s plamenom, zato je bilo gašenje teh zanetkov oteženo. V filterjskih napravah čistilnice se tleči bombažni odpadki po transportnih ceveh iz strojev prenesejo v filterjske naprave, kjer pregorijo filterjske mreže. Do zamenjave filterjskih mrež so posamezni stroji v zastoji.

Težji pogoji so pri gašenju tlečih odpadkov v podzemnih kanalih v oddelku mikalnice. Preventivni ukrepi za preprečevanje tovrstnih zanetkov so:

- redno čiščenje strojev in čistilnih naprav;
- preventivni pregledi strojev;
- redno vzdrževanje in pravočasno odstranjevanje okvar na delovnih napravah;
- upoštevanje požarnovarnostnih ukrepov pri posluževanju strojev.

Vseh zanetkov s tehničnimi in drugimi ukrepi ne moremo v celoti preprečiti. Če zanetek pravočasno opazimo, ga lahko pogasimo in preprečimo požarno škodo in škodo zaradi izpadle proizvodnje predpreje zaradi zastojev.

Posluževalec rahljača bal tov. Janez ŽELEZNIK je v mesecu juniju dvakrat pravočasno odkril zanetek požara: prvič v otepalnem stroju in drugič v odsesalni napravi. Zanetka sta bila takoj pogasena. Tov. Železnik zasluži vso pohvalo in priznanje, saj ni bilo zastojev strojev ob odstranitvi tlečih vlaken.

— 1. 6. 1977 je ob 3.45 nastala v mikalniku tretje ali četrte linije v ventilatorju iskra. Zračni vlek je zanesel iskro preko podzemnega sesalnega cevovoda v prašno filterjsko napravo. V filterjski napravi so zagorele filterjske mreže iz nylona. Posamezne iskre je iz filterjske naprave, ki je montirana v posebnem prostoru, zaneslo v sesalni del klime naprav, kjer so bile poškodovane odsesalne naprave iz nylona.

Skupna požarna škoda je bila ocenjena na 5.640,00 din.

Zanetek je pogasilo 12 gasilcev, ki so pri gašenju uporabljali izolirne gasilne aparate na zrak in dimne maske.

Pri gašenju je bila uporabljena voda iz zidnih hidrantov.

Zanetek požara je odkril tudi posamezne pomanjkljivosti, ki jih bomo morali odpraviti. Večja povezanost je potrebna med dežurnim gasilcem, dežurnim električarjem in vzdrževalcem klimatskih naprav v skrbi, da je požarna voda vedno na razpolago.

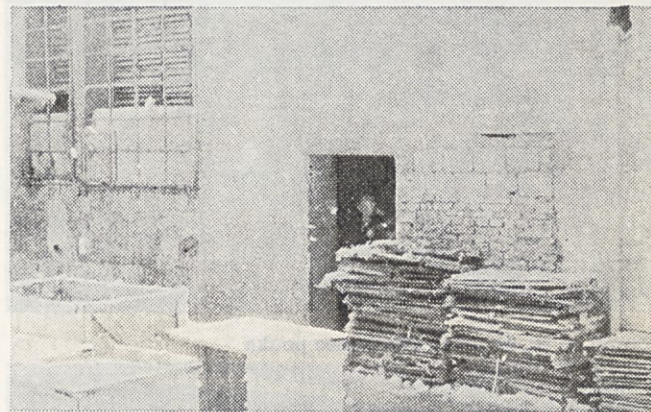
— 13. 6. 1977 je ob 11.20 nastal v oddelku predpredilnice v dovajalnem delu 4. mikalnika zanetek požara. Tleča bombažna vlakna je takoj po značilnem vonju odkril posluževalec mikalnikov tovariš Repovž Jože in posluževalec čistilnih strojev Gorišek Anton, ki sta zanetek z gasilnim aparatom na prah, takoj pogasila.

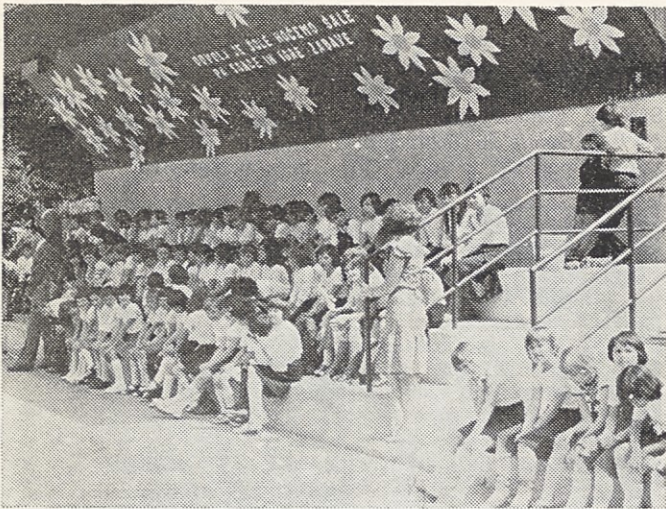
— 22. 6. 1977 je prišlo v prašni komori bombažne čiš-

tilnice do zanetka požara. Zanetek je nastal pri ventilatorju odsesalnega bobna. Zanetek je opazil Bregar Srečko, posluževalec rahljača bal. Ogenj so delavci čistilnice pogasili z vodo. Ob

zanetkov zagotavljamo potrebno količino izdelane predpreje.

Zanetki požarov v mesecu juniju nas opozarjajo, da strojev ne smemo pustiti brez nadzorstva. Tudi gasil-

Zbrali so se, da proslavijo konec pouka

Dovolj je šole, hočemo šale, sonca, igre, zabave

V soboto, 25. junija, so se zbrali na košarkarskem igrišču učitelji in učenci osnovne šole, da proslavijo konec pouka za šolsko leto 1976/77.

Veliko pričakovanje — kakšno bo spričevalo

Proslavam ob 8. in 10. uri je prisostvovalo tudi več staršev. Učenci so izvedli kulturni program, ravnatelj tovariš Jože Grošel pa je pozdravil vse navzoče in obširneje govoril o delu učencev in učiteljev med šolskim letom in o uspehih, ki so jih dosegli v učnovzgojnem procesu. Poudaril je, da je znanje v veliki meri odvisno od vloženega truda, pridnosti in vztrajnosti. Podatek, da je od 851 vpisanih učencev izdelalo 841, le 10 jih bo ponavljalo, je dovolj zgovorna priča o velikih prizadevanjih naših učencev v tem šolskem letu. Razveseljiv je tudi podatek, da je brez nezadostne ocene izdelalo 26 razredov in da je na šoli 189 odličnih, 232 prav dobrih in 247 dobrih učencev. Učenje je trdo delo, ki terja od učencev ogromno naporov, če hočejo osvojiti tisto osnovno znanje, ki je pogoj za nadaljnje delo v višjem razredu. Skromnejše je znanje zadostnih učencev. Ti bodo v času počitnic obiskovali dopolnilni pouk, kjer bodo s pomočjo učiteljev odpravili vrzeli v znanju, kar je pogoj za razumevanje snovi v naslednjem letu.

Kot pri učenju, tako so se učenci izkazali tudi pri izven-

Poškodbe v juniju 1977

1. Krampušek Ida — kuharica

Opis poškodbe: Pri pečenju ji je pri dolivanju olja, olje brizgnilo na nadlaket desne roke in ji ga opeklo.

Vzrok: Naglica pri delu.

2. Berdajs Alojz — posluževalec čistilnih in rahljajalnih agregatov

Opis poškodbe: Poškodovanec se je z mopedom peljal z dela domov. Pri vožnji po strmem klancu navzdol, je vozniku zaradi močno posute ceste z gramozom, spodneslo prednje kolo mopeda. Pri padcu si je poškodoval desno nogo nad kolenom in levo stran telesa.

Vzrok: Močno posuta cesta z gramozom in večja hitrost.

3. Kazič Rozalija — predica

Opis poškodbe: Pri vezanju pretrga se je predici izmuznila iz roke nit, ki se je navila okoli tekača. Ko je namerala nit odstraniti, ji je sproščeni navitek, katerega je držala z levo roko, zasukal

kazalec desne roke med vreteno in prstan, in ji poškodoval prst.

Vzrok: Delna neprevidnost poškodovanke.

4. Kos Cecilija — posluževalka česalnih strojev

Opis poškodbe: Pri menjavanju navitka je poškodovanka s pomočjo izklopne ročice izključila česalni stroj iz obratovanja. S prsti leve roke je segla v česalo z namenom, da odstrani kosmiče. Ker stroj po izklopu še ni bil v popolnem mirovanju, ji je česalo poškodovalo sredinec leve roke.

Vzrok: Zmanjšana prisebnost poškodovanke pri menjavi navitka.

5. Grmovšek Marija — posluževalka flyerjev

Opis poškodbe:

AMD LITJA AVTOSLALOM

NEDELJA 12. 6. 1977 OB 14 URI
PRI ZDRAVSTVENEM DOMU V LITJI
SODELUJE TO AMD
PRIJAVE TEKMOVALCEV DO 12 URE
VABLJENI!

AVTOSLALOM — LITJA 77

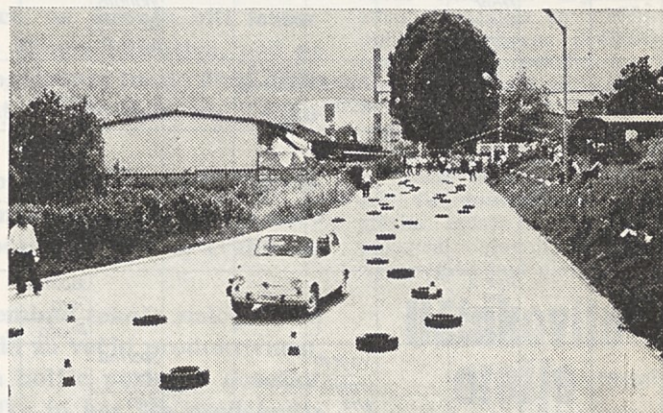
Avtoslalom je dokaj nova zvrst avtomobilističnega športa. Pred nekaj leti so pri nas začeli z njim v Mariboru, nato v Poljčanah in Laškem. V počastitev letošnjih jubilejev je AMD Litija priredilo v nedeljo, 12. 6. 1977, prvič v Litiji tovrstno tekmovanje.

Proga je potekala od predilnice do Zdravstvenega doma, tekmovalci pa so morali voziti pravi slalom med več kot 300 gumami in keglji. Pravila vožnje so preprosta — odločujoč je čas, v katerem tekmovalec prevozi progo. K temu pa se prišteje še po 1 sekunda za vsako premaknjeno gumo in 2 sekundi za vsak zadet keglj. Tekmovalci so porazdeljeni v 4 razrede z ozirom na delov-

no prostornino motorja ter enoten razred za ženske. Sodelovalo je 38 tekmovalcev iz petih AMD v Sloveniji, od tega 6 žensk.

Zmagovalci v posameznih razredih so bili:

- do 785 ccm, tov. Svetič Ivan, AMD Litija,
- do 905 ccm, tov. Kurnik Janez, AMD Ravne,
- do 1150 ccm, tov. Gombač Drago, AMD Litija,
- nad 1150 ccm, tov. Pregrad Drago, AMD Litija,
- pri ženskah tov. Razgoršek Danica, AMD Dravograd.

Tekmovanje je potekalo brez zastojev in brez nesreč, za kar gre prirediteljem še posebno priznanje. Ogledalo pa si ga je okoli 600 gledalcev.

Teksti in foto: B. Bizjak

Oh, ti pasji dnevi

UGANKARSKI SLOVARČEK

Pri današnji križanki smo vam priskočili na pomoč. Objavljamo ugankarski slovarček težjih besed. Rešite jo, nato pa oddajte v našo skrinjico do torka, 9. 8. 1977, do 12. ure.

Angleški viteški naslov —
Japonska igra —
Vrste samojedov —
Srbski mladinski pisatelj —
Italijanski gradbeni kamen —
Svetovno znano kopališče —

EARL
OGA
NEN
KITAPEJC
TRAVERTIN
SPA

KRIŽANKO REŠIL:

IME IN PRIIMEK: _____

ODDELEK — NASLOV: _____

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni in odgovorni

